# De Heraut

voor de

# Gereformeerde Kerken in Nederland.


Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE.** Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE. Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam.**
Inzendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

**Zondag 22 Augustus 1915. N°. 1961.**

**Abonnementsprijs:** *franco* aan huis, per drie maanden *f* **1.20**, voor België per jaar *f* **5.30** bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar *f* **6** bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers *f* —.**10**. Abonnementen worden aangenomen door het Bureel te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
**Advertentiën:** van **1** tot **6** regels *f* **1.20**, voor elken regel meer *f* —.**20**. Aanvragen en vermelding van liefdegaven *f* —.**12** per regel.

## „De gebeden aller heiligen".

> En er kwam een andere Engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het met de gebeden aller heiligen zoude leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.
> Openb. 8 : 3.

De gebeden, die van deze aarde voor God opgaan, zijn in de zichtbare Schepping iets geheel eenigs. Van de onzienlijke sferen der engelen spreken we nu niet, maar, de Schrift kent op zon, maan noch starren creaturen, die Gods verborgen omgang kennen en alzoo bidden. Het is wel anders gegist, en met name van de planeet Mars heeft men gewaand, het in vergezicht anders waar te nemen. Maar al dit gissen liep op minder dan niets uit, en nog steeds blijft 't als van ouds: Schepselen die bidden, draagt alleen onze kleine aarde.

Nog nauwer zelfs klemt dit, zoo ge merkt op wat de Engel, in Openb. VIII : 3 en 4, noemt: de gebeden *der heiligen*. Er wordt zooveel vormelijk gebeden, wat hier niet meêtelt, meegebeden met wat een ander overluid bidt, vaak met afgedoolde zinnen. Dan nog wordt er van overal op aarde gebeden uit zelfzucht. Hier daarentegen is alleen sprake van de gebeden *der heiligen*.

Overdrijf dit nu niet. Neem eenvoudig het *Onze Vader*, en vraag u af, of ge dit door Jezus u op de lippen gelegde gebed, zóó als Jezus het gaf, oprechtelijk in de u gegeven volgorde na kunt bidden. Dan immers staat in uw bidden, niet uw behoefte, zelfs niet uw nood en zorge, maar de zake Gods op den voorgrond. »Uw naam worde geheiligd, uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede«! Dan, heel even, één korte bede, doch ook om niets meer dan *het dagelijksch brood*. Voorts de bede om geestelijke genade in de vergeving uwer zonde, en de bewaring voor den Booze. En dan ten besluite weer het u verliezen in het Koninkrijk van God, in de kracht Gods en de heerlijkheid Gods, kortom, het u opheffen in het eeuwige!

Wie nu zoo bidden kan, en zoo ook daadwerkelijk bidt, omdat 't alzoo uit zijn hart voor God opwelt, die *is* een heilige, en al wat op aarde, saâm of met anderen, uit een daaraan geëvenredigde zielsverwachting van den Drie-eenige, in Jezus' naam, wordt afgebeden, vormt over heel de wereld saamgenomen, wat de Engel aanduidt als »*de gebeden aller heiligen*«; en het zijn deze gebeden, die niet vervluchtigen met den klank van het woord, maar die op het reukaltaar, dat voor Gods troon staat, de zielsgeur van alle gelooviger voor God Drie-eenig uitademen.

Die gebeden vervluchtigen niet, maar blijven van het altaar der gebeden, om verhooring roepen naar God.

—

Die gebeden aller heiligen sluiten den nood van elken morgen en van elken avond niet buiten. In alle verlegenheid mag ons roepen om redding en om hulpe tot onzen God uitgaan, en onze Vader die in de hemelen is, luistert ook naar zulk noodgeschrei, en verhoort het. Maar het is toch dát niet waarin de gebeden van alle heiligen saamvloeien. Al die nooden toch loopen uiteen en zijn aan de ongeloovigen met de heiligen gemeen. Bij plotselinge schipbreuk is 't één kreet om redding, die uit aller zielsbeklemming opgaat, maar dan zonder onderscheid, of wie dreigt te verdrinken een heilige, dan wel een Godslasteraar is.

De »gebeden aller heiligen" zijn iets wat de noodkreten der lieden van de wereld nooit zijn kunnen. Het kort begrip van deze gebeden der heiligen is in het slotwoord van heel de Schrift vervat: »*Kom, Heere Jezus, ja, kom haastelijk!*"

Daar bidt een ordinaire ziel nooit om. Zulk een ordinaire ziel ziet, zelfs in haar teederste, ernstigste oogenblikken, nooit verder dan haar eigen wegsterven uit deze wereld. Maar ze is niet bezig met het einde. Niet met het eindelijk dan toch doorbreken van de glorie en de majesteit Gods.

En juist dit is in de gebeden aller heiligen *de hoofdzaak*.

Hoe Satan's macht finaal en voor goed zal gebroken worden. Hoe de godslasteraar ten laatste zal verstommen. Hoe de gruwel der ongerechtigheid zal worden te niet gedaan. Hoe alle vijanden Gods ten slotte voor den Heilige bukken zullen. En hoe, als de strijd zal volstreden zijn, God Drieëenig, in den triomf van Christus, zegepralen zal over alle demonische kracht! Dat alles ligt in het: »Kom, Heere Jezus!«, en dat is 't wat »de gebeden aller heiligen«, al met heiligen zielshartstocht, zonder vertraging van hun God afsmeeken.

Er is iets in hen van wat de Psalmist uit zijn ziel laat komen: »Zou ik niet haten, Heere, die u haten?«

Er is in de gebeden der heiligen dat ongeduld, die hartstocht, die om het einde roept, opdat Gods glorie moge ingaan.

—

Zon, maan en starren kennen dit meêleven met God niet. Zij glanzenzijn majesteit u tegen, maar verstaan het worstelen van God met Satan niet. Leeuwerik en nachtegaal zingen Gods grootheid uit, maar in louter klank zonder bezieling. En zelfs onder de tienmaal tienduizenden die deze aarde bewonen, zijn ze slechts weinigen, die met God meeleven, die lijden om den hoon door Satan en mensch hun lieven God aangedaan, en die 't schier niet uit kunnen staan, dat 't zoolang duurt en aanhoudt, eer hun God alle demonische krachten voor eeuwig in den poel des vuurs neerstort.

Maar uit »de gebeden aller heiligen« klinkt die diepe zielstoon op. O, God, maak er een einde aan! O, God, laat 't uit wezen! O, God, breek door met uw heiligen toorn, opdat de triomf van uw heiligen Naam over heel uw Schepping uitga!

Lees het maar heel de Schrift door: daar komt altoos weer het kort begrip van de gebeden der heiligen op neer. Voor wie 't bidden kan, zooals het gebeden worden moet, staat in het *Onze Vader* niet anders.

Maar zulk bidden leert alleen *de nood!*

Vandaar in de Psalmen zoo diep-roerende gebeden. Vandaar dat Jezus ons zulk een *Onze Vader* gaf.

Kwam dan de nood, dan heeft telkens weer heel Jezus Kerk alzoo gebeden.

Ook nu, onder den bangen wereldkrijg, gaan er zoo weer gebeden op.

Voeg u dan toch ook zelf bij de heiligen Gods, die alzoo 't bidden verstaan!

Dr. A. K.

## Officieele Berichten.

Kort verslag van de vergadering der classis Amersfoort, gehouden te Amersfoort op Dinsdag 6 Juli 1915.

De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze door Ds. Munnik geopend.

De credentiebrieven worden nagezien en in orde bevonden. Aan een tweetal Diakenen wordt keurstem verleend.

De praeses richt een hartelijk welkomstwoord tot Ds. Horjus, die voor het eerst de vergadering bijwoont.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

De stukken van Ds. Rolloos, beroepen predikant van Veenendaal, worden nagezien en in orde bevonden.

Ingekomen is emeritaatsaanvrage van Ds. Knoll van Nieuw-Loosdrecht. Deze zaak wordt in handen gegeven van eene commissie, bestaande uit de heeren Ds. Teerink, van Arkel en ouderling Ruitenberg.

Inzake de institueering van de kerk te Achterveld wordt een commissie benoemd, die op de volgende vergadering rapport zal uitbrengen.

In deze commissie worden benoemd de pred. Donner, de Jager en Meijnen, en de ouderlingen v. d. Woerd en van Ruller.

Ds. Teerink brengt rapport uit van de gehouden particuliere Synode.

De collecten worden geënd.

Bij de rondvraag naar art. 41 wordt aan enkele kerken advies gegeven.

Regeling der vacatuurbeurten: Maartensdijk: DD. Knoll, Horjus, Offringa, Munnik en Meijnen; Renswoude: DD. Donner, de Jonge, de Jager en Van Arkel.

Roepende kerk van de volgende vergadering, die D. V. den tweeden Dinsdag in October zal gehouden worden, is de kerk van Bunschoten.

De praeses sluit de vergadering. De assessor gaat voor in dankzegging.

Namens de classis,

Ds. J. G. Meijnen, assessor.

—

Kort verslag der Vergadering van de Classis Brielle op 4 Aug. 1915.

Door Ds. Dekker wordt de vergadering op de gewone wijze geopend.

Uit de credentialen blijkt, dat alle kerken wettig vertegenwoordigd zijn. Twee afgevaardigde diakenen ontvangen keurstem.

Ds. Dekker is praeses, Ds. v. Velzen, assessor, Ds. Esselink, scriba.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

Ds. v. Lummel deelt mede, dat hij zich vergist heeft in den datum van de vergadering der Classis Schiedam, en daardoor niet op die vergadering geweest is ten einde een verzoek om hulp in den D. d. W. te bepleiten. De vergadering verzocht Z.Eerw. alsnog op een volgende vergadering der Cl. Schiedam die taak te vervullen.

Bij monde van br. Klok wordt rapport uitgebracht van de laatste ouden Prov. Synode. Met dank aan den rapporteur voor kennisgeving aangenomen.

Door zeer bijzondere omstandigheden heeft de kerkvisitatie niet kunnen plaats vinden, zoodat hiervan geen rapport kan uitgebracht worden. Besloten wordt, dat de kerkvisitatie nu zal geschieden in 't laatst van October.

Ingekomen is een afscheidsbrief van Dr. Esser, miss. D. d. W., waarin Z.Eerw. tevens zich aanbeveelt in de voorbede der kerken. Dit hartelijk schrijven zal door den scriba worden beantwoord.

Rondvraag naar Art. 41 levert niets bijzonders te vermelden op.

Na breedvoerige bespreking van een voorstel van Br. Pool inzake Evangelisatie wordt het volgende voorstel van Ds. v. Lummel aangenomen: „De Classis benoeme eene Commissie met last en opdracht om *a* onze kerken op te wekken tot vermeerderde actie voor de School met den Bijbel en voor de Christelijke Pers, en *b* om onze kerken bij dien arbeid zooveel mogelijk te steunen. Die Commissie tracht tevens middelen te beramen, om op plaatsen waar geen Geref. Kerk is, Gods Woord te verspreiden en de openbaarwording der Kerk voor te bereiden."

Als leden dier commissie worden benoemd de D. D. van Lummel, Esselink en Mol en de oud. Pool, v. d. Linden, v. Seters en Padmos. Aan die commissie wordt een financieel crediet van *f* 25 verleend.

De vacature-beurten worden geregeld als volgt: Den Bommel in Oct. Ds. v. Velzen in Nov. Ds. Mol; Brielle in Sept. Ds. Kunst; Tinte in Oct. Ds. Mol, in Nov. eventueel een D. d. W. uit de Cl. Rotterdam; Hellevoetsluis in Oct. Ds. v. Lummel; Nieuw-Helvoet in Oct. event. een D. d. W. uit de Cl. Barendrecht; Ouddorp in Nov. Ds. Esselink; Spijkenisse in Sept. Ds. Hoogenbirk; Rockanje in Oct. event. een D. d. W. uit de Cl. Rotterdam in Nov. Ds. v. Lummel; Melissant in Sept. Ds. Dekker in Nov. event. een D. d. W. uit de Cl. Barendrecht; Stellendam in Oct. Ds. Esselink.

Nadat de Assessor heeft voorgegaan in dankzegging, sluit de voorzitter de Vergadering.

Op last der Classis,

G. J. H. Esselink,
*Scriba.*

# Buitenland.

**Duitschland.** Wat hebben de Duitsche Theologen met het oog op den komenden vrede te zeggen?

Wij deelden mede dat in een artikelenreeks, geschreven door leidende mannen in de Lutherse Kerk, met het oog op den komenden vrede betoogd is, dat er gearbeid moet worden tegen den demonischen haat, die zich tegen de vijandelijke volken openbaart, tegen de overschatting van de Duitsche natie, waardoor men meent dat Duitschland in dezen oorlog geheel vrij uitgaat en te weinig rekening houdt met het feit, dat de goddeloosheid onder het Duitsche volk steeds toenam en het moreel steeds dieper zonk. Daarbij werd ook gewezen op het voortbestaan der gereglementeerde ontucht, op de prediking van de vrije liefde, het beperken der geboorte om zich te ontdoen van den last, kinderen op te voeden, en zich ongehinderd aan vermaak te kunnen overgeven. De Duitschers hebben toch geen extra plaats in deze wereld, alsof zij zonder meer op God kunnen rekenen als hun Bondgenoot. Men kan alleen rekenen op Gods hulp, als men boetvaardig buigt onder Zijn gericht en bereid is hetgeen gewonnen wordt aan macht en invloed, dienstbaar te maken aan de komst van Gods Koninkrijk.

Maar hiermede is nog niet genoeg gezegd. Een groot gevaar voor het Duitsche volk is een soort vaderlandsliefde, die niet alleen het Christendom met onverschilligheid bejegent, maar zich in de plaats daarvan wil stellen. Hoort men er niet van spreken, alsof de ontzettende wereldkrijg waarin men verkeert, een nieuwe Godsopenbaring is? Zeker, God regeert ook daarin, en wij hebben ons er op toe te leggen om te verstaan wat Hij daarin spreekt, maar de God die daarin spreekt, is Hij die door Mozes en de Propheten, door Jezus Christus en Zijn Apostelen tot ons heeft gesproken. De tegenwoordige Godsregeering wordt eerst recht verstaan door Zijn openbaring in Zijn Woord. Van een nieuwe openbaring kunnen alleen zij spreken, die de werkelijke openbaring niet kennen. Wanneer deze zeggen dat die openbaring van overoude tijden is en dat wij nu moeten luisteren naar die van het heden, dan toonen zij dat zij van het Woord niets weten, waardoor God dagelijks tot ons spreekt; gisteren en heden en tot in eeuwigheid is het dezelfde sprake die tot ons komt. Men spreekt ervan alsof de Kerk een nieuwe taak heeft gekregen en alsof de Kerk zelve door den oorlog een geheel andere worden moet. Maar zij die aan Gods Woord vasthouden, zijn overtuigd, dat, al moge de vorm en de methode door de tijdsomstandigheden veranderd worden, de Kerk des Heeren Jezus Christus heeft te prediken, Zijn zaligende en heiligende Koninklijke heerschappij moet oprichten op aarde. Het patriotisme is menigeen tot religie geworden. In zulk een gedachtengang past ook het heidensch spreken van een Duitschen God. Hoort men niet in kringen van gemeenteleden goed-Mahomedaansch beweren, dat de dood voor het Vaderland de ingang is in het eeuwige leven? Christenen kunnen daarmede niet instemmen. Hoe ernstiger de tijd wordt, en hoe meer dooden er vallen, des te ernstiger hebben de Christenen te verkondigen, dat alleen in Christus, in oorlog en vrede, alle heil te vinden is.

Hoort men niet tegenwoordig in Duitschland verkondigen, dat men voor de belangen des vaderlands moet ijveren en dat men met heiligen gloed daarvoor zijn leven offert, Christenen weten dat wij hier geen blijvende plaats hebben; zij hebben gesmaakt de krachten der toekomende eeuw en zien daarnaar uit. Zeker doen zij hun plicht. Zij betalen gewillig hun oorlogsbelasting, en als de Koning roept, nemen zij gewillig plaats in de rijen der strijders, onder de leus: weest den machten over u gesteld onderdanig. Maar dit is ook alles. Een tijd gelijk wij dien doorleven, is voor hen geen groote tijd, maar een zware. Zij hebben een sterk besef van het gericht, dat in het tegenwoordige bestuur Gods ligt; een Goddelijk opwaarts voeren van het aardsche gebeuren, daarvan bespeuren zij niets.

Ons is het vaderland niet het laatste en het hoogste. Dat is ons Gods eeuwig rijk, het rijk, dat hier onze levensbron is en dat alleen stand zal houden, wanneer alle rijken, ook het Duitsche rijk, verdwenen zijn.

Op deze wijze zoekt men in Duitsche Christelijke kringen duidelijk te maken, wat er te doen is, wanneer de zoo vurig begeerde vrede weer herkregen is.

**Engeland.** Duitsche Bijbelkritiek verworpen.

De oorlog heeft, volgens den bekenden Engelschen prediker Mac-Neill, menigen Engelschen theoloog afkeerig gemaakt van de hedendaagsche Schriftcritiek, omdat deze uit Duitschland naar Engeland overgebracht werd. Genoemde Rev. Mac-Neill wijst er op, dat niet lang geleden een groep Duitsche theologen in een stuk uiteenzetten, hoe zij over den oorlog dachten. Hierop werd door een groep Engelsche Godgeleerden uiteengezet, welke hunne opvatting was van den krijg. Merkwaardig is het op te merken, hoe deze twee stukken elkander vierkant weerspreken, zoowel wat de feiten betreft als wat de waardeering dier feiten aangaat. Maar, zoo betoogt Mac-Neill verder, als de discussie geloopen had over zekere oorlogen, personen en gebeurtenissen in den Bijbel, hadden de Engelsche theologen de Duitsche geleerdheid bewonderd, en zouden zij hare onbevangenheid hebben toegejuicht, om te erkennen dat de Duitsche geleerden onbevreesd de nieuwe methoden van critiek wisten toe te passen. Maar nu kan men tot de Duitschers zeggen: »Heeren, ten opzichte van den tegenwoordigen oorlog ben ik uw gelijke in kennis van feiten, data's, documenten, personen en drijfveren, en toch verschil ik geheel van u in de verklaring van deze verschillende dingen, voorzoover zij de aanhangige quaestie van de motieven en de verantwoordelijkheid van dezen oorlog betreffen; waarom zou ik dan een duisterling genoemd moeten worden, als ik uw wijsgeerige interpretatie van Bijbelsche data's, documenten, personen en monumenten, die duizenden jaren van ons afstaan, niet aanvaard?"

Dit is niet onaardig opgemerkt. Als deze oorlog Engelsche Godgeleerden doet breken met een Schriftcritiek die in de Engelsche kerken zooveel verwoest heeft, zou dit een groote winst zijn.

— Spotters tot bidders gemaakt.

Ook van Engelsche zijde wordt het feit geconstateerd, dat menigeen die in de loopgraven strijdt of gewond in de hospitalen nederligt, anders dan vroeger over God en Goddelijke dingen is gaan denken. Uit allerlei brieven van Engelsche soldaten blijkt het in 't gewoel en de ellende van het oorlogsveld, dat mannen die tot hiertoe een goddeloos leven geleid hadden, gingen bidden. Zoo leest men in een van die brieven van het Engelsche front het volgende:

»Wij hadden in het begin een zeker aantal mannen, die den draak staken met de predikanten en met den godsdienst in het algemeen. Sommigen van hen waren gewone »Black guards« van lagen stand, maar anderen behoorden tot de wel opgevoede klassen. Maar sedert het gevecht te . . . . . wordt hun godslastering niet meer gehoord, en dezelfde menschen vallen op hunne knieën en bidden in tegenwoordigheid van hunne kameraden. Een nieuwe godsdienstige geest is ontwaakt.

Hetzelfde verschijnsel wordt in Frankrijk opgemerkt. Dr. Saillens die onder de Fransche troepen werkt, sprak dezer dagen te Londen reeds van een »revival« onder de soldaten. Reeds worden er stemmen vernomen om de vele brieven van het front, die van het ontvangen van krachtige godsdienstige indrukken getuigenis alleggen, in boekvorm vast te leggen. Voor een komend geslacht kan dit een nieuwe apologie worden. In Duitschland heeft men op dit gebied reeds de hand aan den ploeg geslagen.

**N.-Amerika.** Zending vanwege de Chr. Geref. Kerk onder de Mormonen.

De Zending onder de in de nieuwe wereld wonende Mormonen is buitengewoon moeilijk; immers wordt ze gedreven onder menschen die in eigen oog allerzins godsdienstig zijn door zich »de heiligen der laatste dagen" te noemen. Dat de heidenen, zoo noemen de Mormonen allen die niet tot hen behooren, de heiligen der laatste dagen, zouden willen bekeeren, is in hunne oogen het toppunt van dwaasheid. Zendelingen, die jaren lang onder de heidenen gearbeid hebben en met het oog op hun gezondheid een tijd lang in het heerlijk klimaat van Utah werkten, getuigen eenparig, dat de arbeid onder de heidenen niet zoo moeilijk valt als onder de Mormonen.

Toch zoekt de Chr. Geref. Kerk nog altijd onder de Mormonen het verlorene. De broeders van Denver besloten in overleg met de zendingsdeputaten van de Classis Pella op eene vergadering, den 1sten Juli te Denver gehouden, dezen arbeid met kracht voort te zetten. In weerwil van de vele moeilijkheden aan den arbeid onder de Mormonen verbonden, is er veel dat aanspoort om in de kracht Gods voort te gaan. Ten eerste heeft de Heere aan de Chr. Gereformeerde Kerk aanvankelijk een geopende deur gegeven. Door middel van haar arbeid zijn reeds enkelen voor de diepten Satans de oogen open gegaan. Ten tweede heeft de Heere den Christenen van Hollandschen oorsprong een roeping gegeven in betrekking tot de stamverwanten in Utah. Vele Hollanders werden verleid en bedrogen. Men beweert dat er te Salt Lake City en Ogden een 4500 Hollanders wonen, waarvan niet minder dan 3000 Mormonen zijn. Ook de Duitschers, Denen, Zweden en Noorwegers werken er onder hunne stamverwanten. Daarom ligt het op den weg der Chr. Geref. Kerk, onder de Hollanders, die in den strik van het Mormonisme vielen, te arbeiden. Ten slotte mag men gelooven dat tal van Hollanders bloot in naam, niet van harte overtuigde Mormonen zijn. Was dit het geval, dan zouden de zaken haast hopeloos, in elk geval veel hachelijker staan.

Er zijn onder de Mormonen vele eerlijke en oprechte menschen, maar hunne leiders zijn, behoudens gunstige uitzonderingen, verleiders, die de allerverderfelijkste leeringen verbreiden.

Ze hebben een Evangelie geheel naar den natuurlijken mensch. Alle denkbare dwalingen van vroeger of later tijd hebben ze op den naam van Jezus gezet. Hun tallooze ketterijen kunnen gevoegelijk tot een drietal gronddwalingen herleid worden. Hun godsbegrip is puur heidensch. Ze leeren dat God vleesch is en zijn liefde vleeschelijk. Hij leeft in veelwijverij en brengt vele goden (zielen van menschen en engelen) voort. Bijgevolg is hun God niet eenig, eeuwig, onzienlijk, alwetend, alomtegenwoordig en almachtig. Waar ze er nu sterken nadruk op leggen, dat de mensch naar Gods beeld geschapen is en dit beeld vertoonen moet, daar kan een iegelijk de gevolgtrekking maken, en behoeft het geen vraag meer te zijn of de veelwijverij wel wezenlijk tot hun godsdienst behoort. De verdierlijking zoowel als de vergoddelijking van den mensch vloeien voort uit hun godsbegrip.

Hun tweede grondfout is de leer van de voortgaande en steeds toenemende openbaring Gods aan den mensch. Ze beschouwen den Bijbel wel als een goddelijk boek, maar ze vinden het belachelijk om te meenen, dat de openbaring Gods met den Bijbel is afgesloten en dus de gansche waarheid in dit eene boek is vervat. Zoo beschouwen ze het boek van Mormon en andere Mormoonsche geschriften als de vrucht van deze voortgaande openbaring. Ze ontkennen wel, dat ze het Boek van Mormon als hun Bijbel vereeren, maar ze belijden toch in art. 8 van hun geloofsbelijdenis letterlijk: »Wij gelooven ook dat het boek Mormon het Woord Gods is." Uit dit heilloos beginsel van voortgaande openbaring zijn voorts te verklaren hun vereeren van het »levend orakel«, zooals ze hun President noemen, hun droomen, gezichten, stemmen, engelenbezoeken en al dergelijke dwaze dweperij, die niet zelden in dienst gesteld wordt van de booze lusten des vleesches.

Hun derde fondamenteele gedachte is, dat hunne kerk het koninkrijk Gods is, en dan wel geopenbaard met uiterlijk gelaat. Hieruit is te verklaren hun omwroeten in de hooge politiek en hun priesterdwang; hun prachtlievendheid en hun ceremoniendienst; hun ongebreidelde eerzucht en hun leven in de toekomst. Christus noemt zijn ware kerk het zout der aarde, maar zij willen als kerk aan de spits der wereld staan, en ze gelooven vast, dat dit doel eerlang bereikt zal worden. Christus zal weldra tot zijn tempel in Salt Lake City komen en dit alles voor hen verwerkelijken.

Men gevoelt, dat hier de diepten des Satans zijn. Het Mormonisme ligt geheel in den geest des tijds en op één lijn met den afval onzer dagen. Het is anti-christendom in den naam van Christus, en het zal ongetwijfeld het zijne doen om den mensch der zonde voort te brengen. Ze zijn zeer verleidelijk. Dit blijkt al dadelijk uit hun belijdenis, bestaande uit dertien korte artikelen. Hier zijn vele van hun voornaamste dwalingen opzettelijk verzwegen, terwijl er bovendien een andere zin aan de woorden gehecht is. De zendelingen komen steeds met den Bijbel bij de menschen, en weten over de duisrere schriftuurplaatsen (dwaal)-licht te ontsteken.

Ze spreken veel van het algemeen verval van het Christendom onzer dagen en in verband daarmede van het herstel der ware kerk door Josef Smith en zijne heiligen. Vele dingen begunstigen hierbij hun pogen. Het buitengewone en besliste van hun voorstelling neemt de onkundige en dweepzieke zielen in beslag. In elk menschenhart leeft een diepe begeerte naar aardsche glorie. Als men dan plotseling zoo beslist hoort gewagen van de heerlijkheid in het verre Westen, waar men het goud en het zilver zoo maar uit de bergen haalt en waar allen leven als broeders en zusters; waar de Heere voortdurend spreekt, en waar de onbekeerde dooden nog gezaligd kunnen worden, — ziet, dan laten velen zich hierdoor betooveren. Inzonderheid de arme en onkundige menschen laten zich licht meesleepen.